
Briefadvies

Ontwerp wijziging Preventiedecreet

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, wat betreft de lokale besturen, de initiatieven met betrekking tot biotische factoren, de initiatieven met betrekking tot fysische en chemische factoren, de initiatieven met betrekking tot gezondheidsimpact door klimaatverandering en de verwerking van persoonsgegevens

---

Datum van goedkeuring 29/06/2023

Volgnummer 2023 | 023

Coördinator + e-mailadres Griet Blomme, griet.blomme@minaraad.be

---

Minaraad

Herman Teirlinckgebouw
Havenlaan 88 bus 15
1000 Brussel
T 02 558 01 30
E info@minaraad.be
www.minaraad.be

Mevr. Hilde Crevits,
Vice-minister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gezin

Koning Albert II laan 15
1210 Brussel

Uw bericht van

31 mei 2023

Datum

29 juni 2023

Uw kenmerk

//

Contact e-mail

griet.blomme@minaraad.be

Ons kenmerk

01/K2/2023/324

Contact telefoon

02/558.01.39

Mevrouw de minister,

De Minaraad ontving op 31 mei 2023 in goede orde uw adviesvraag over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid. Het voorontwerp van wijzigingsdecreet handelt over de lokale besturen, de initiatieven met betrekking tot biotische factoren, de initiatieven met betrekking tot fysische en chemische factoren, de initiatieven met betrekking tot gezondheidsimpact door klimaatverandering en de verwerking van persoonsgegevens. Het Preventiedecreet regelt zowel gemeenschaps- als gewestbevoegdheden.

De Minaraad vindt het **een positieve ontwikkeling dat er** vanuit het beleid inzake preventieve gezondheidszorg **om advies wordt gevraagd** over deze decreetwijziging en gaat met dit advies in op de wijzigingen die gerelateerd zijn aan omgevings- en milieukwesties.

De initiatieven met betrekking tot fysische en chemische factoren kaderen in de **milieugezondheidszorg**. Milieu en gezondheid zijn met elkaar verbonden. Deze verwevenheid is ook een complex verhaal; de blootstelling aan een chemische stof kan bijdragen tot een bepaald gezondheidseffect, maar is mogelijks niet de enige factor. Het in kaart brengen van de bron-effect keten vraagt de inzet van verschillende expertises. De Minaraad vindt de aandacht voor een gestandaardiseerde systematische benadering, waarbij verschillende inzichten worden verkregen, dan ook terecht. De Minaraad is van oordeel dat een **goede samenwerking en kennisuitwisseling over beleidsdomeinen heen** cruciaal is om verkregen inzichten effectief te laten samen komen. Recent toonde het PFAS-dossier het belang aan van een goede *governance* om tot een gedegen aanpak te komen. De Minaraad herhaalt dan ook de aanbeveling uit zijn advies over het PFAS-actieplan om de **samenwerking** over de beleidsdomeinen heen te **verzekeren**.¹ Betrokken entiteiten dienen daarbij voorbij de eigen bevoegdheden te kijken en de veelbesproken “silo’s” te doorbreken.

Het belang van dialoog, samenwerking en kennisdeling komt ook tot uiting bij de initiatieven omtrent **zeer zorgwekkende stoffen**. Tot op heden verschaft het Preventiedecreet slechts een rechtsgrond om initiatieven te nemen tegen stoffen die de hormonale werking van de mens kunnen verstoren. Er zijn echter nog verschillende andere stoffen die tot negatieve gezondheidseffecten kunnen leiden bij de mens en die gekwalificeerd kunnen worden als zeer zorgwekkend. De Minaraad drukt dan ook zijn

¹ MINARAAD, advies 23|012 Actieplan PFAS 2022-2024, 30 maart 2023, §6.

positieve appreciatie uit voor de uitbreiding van de rechtsgrond, die zal toelaten om initiatieven te nemen rond het bredere veld van zeer zorgwekkende stoffen.

De Raad formuleert hierbij wel volgende **aandachtspunten**:

- Het ontwerp van wijzigingsdecreet introduceert een definitie van het begrip ‘zeer zorgwekkende stoffen’. Vanuit beleidsmatig oogpunt verbaast de Minaraad dit. De **afbakening van het begrip** staat in het PFAS-actieplan vermeld als een **taak van de Hub Zeer Zorgwekkende Stoffen**. Met deze definitie in het Preventiedecreet wordt als het ware een voorafname gemaakt op deze begripsvorming. De Hub ZZS is een geformaliseerde netwerkstructuur tussen de verschillende entiteiten van de Vlaamse overheid, gecentraliseerd rond de beleidsdomeinen Omgeving en Welzijn samen met Volksgezondheid en Gezin. De Minaraad is dan ook van oordeel dat het beter is om de resultaten van de werkzaamheden van de Hub ZZS af te wachten. Zeer zorgwekkende stoffen hebben impact op verschillende beleidsdomeinen. Een geïntegreerde aanpak is bijgevolg aangewezen. Minstens adviseert de Minaraad om de definitie blijvend te toetsen aan Europese ontwikkelingen omtrent gevarenkwalificatie en aan toekomstige ontwikkelingen binnen de werkzaamheden van de Hub ZZS en maximaal hierop af te stemmen.
- In ondergeschikte orde adviseert de Raad de voorgestelde definitie te **beperken tot de omschrijving van de eigenschap(en) die de stof bezit om als zeer zorgwekkend te worden aangemerkt**. De ontwerpdefinitie luidt als volgt: *“een stof waarbij humane toxiciteit vermoed wordt of vastgesteld is, die relevant is voor een Vlaamse setting en die voldoet of mogelijk voldoet aan een of meer van de criteria, vermeld in artikel 57 van [...] REACH [...]”*. De toespitsing op de humane toxiciteit – waarbij de impact op het milieu buiten beschouwing wordt gelaten – en het aflijnen van het begrip binnen de Vlaamse setting kadert in de context van de preventieve gezondheid. Het gaat over beleidskeuzes, terwijl de verwijzing naar REACH ingaat op de eigenschap(en) van de stof. De Minaraad is van oordeel dat de beleidskeuzes thuishoren in een afzonderlijke bepaling en beter niet opgenomen worden in de definitie van het begrip. Zeer zorgwekkende stoffen komen immers ook aan bod in andere beleidscontexten. Hoe omgegaan wordt met die stoffen binnen de verschillende beleidscontexten staat los van de zorgwekkende impact ervan op mens en milieu.

Een goede dialoog en samenwerking is ook aanbevolen in het kader van de vaststelling van **gezondheidskundige advieswaarden**. De Minaraad drukt zijn algemene positieve appreciatie uit over de wijzigingen waardoor beleid kan uitgaan van gezondheidskundige advieswaarden voor fysische en chemische factoren en verder onderbouwd wordt door milieu gerelateerde gezondheidskundige impact inschattingen. De Raad ondersteunt het principe maar vraagt aandacht voor de doorvertaling van deze waarden in milieucomponenten en acht afstemming met de entiteiten uit het omgevingsbeleid aangewezen.

De Raad steunt de rechtsgrond die gecreëerd wordt voor initiatieven met betrekking tot **gezondheidsimpact door klimaatverandering**. Het gaat over initiatieven om de gezondheidsimpact te detecteren, te voorkomen en te bestrijden. Daarnaast dient de Vlaamse Regering het initiatief te nemen om een **klimaatgezondheidsplan** te ontwikkelen en uit te voeren. De Minaraad erkent het belang van een (sector-breed) beleid om klimaatuitdagingen aan te gaan. Een geïntegreerde aanpak geniet daarbij de voorkeur. De Raad adviseert dan ook om een klimaatgezondheidsplan in het **Vlaams Klimaatadaptatieplan** te integreren, waar het gezondheidsbeleid als strategische doelstelling is opgenomen.

Ten slotte breidt voorliggend wijzigingsdecreet de reikwijdte uit van het **fonds**, vermeld in huidig artikel 54, §3 van het Preventiedecreet. De Minaraad adviseert, voor wat betreft zeer zorgwekkende stoffen, dat **maximaal afgestemd** wordt met het in het PFAS-Actieplan aangekondigde initiatief omtrent de oprichting van een sectoraal fonds voor de sanering van bodem- en waterverontreiniging met zeer zorgwekkende stoffen.²

Voortbouwend op hetgeen hierboven werd aangehaald, formuleert de Minaraad nog de afsluitende algemene aanbeveling om te voorzien in een gemeenschappelijke (regelgevings)**agenda** omtrent onderwerpen die de preventieve gezondheidszorg en het omgevingsbeleid aanbelangen. Dit als basis voor geïntegreerde samenwerking en kennisdeling tussen de betrokken entiteiten, zodat expertises elkaar vinden en dezelfde prioriteiten worden gedeeld.

Met hoogachting,

Jan Verheeke, secretaris,
i.o.v. Walter Roggeman, voorzitter

---

² PFAS-Actieplan, 2022, p. 38.